Универзитет у Београду
Филолошки факултет

Београд, 25.1.2022.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I - ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Орган који је именовао Комисију:

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на II електронској седници од 16-22. новембра 2021. године донело је одлуку о образовању Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације коју је мср Смиљана Игрутиновић пријавила под насловом „Утицај семантичког и тематског груписања речи на усвајање вокабулара енглеског језика код србофоних студената технике“.

Састав Комисије:

1) др Ивана Трбојевић Милошевић, ванредни професор, ужа научна област Англистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду.
   Датум избора у звање: 13.6.2017.
2) др Ана Ђорђевић, доцент, ужа научна област Англистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду.
   Датум избора у звање: 11.7.2018.
3) др Данијела Ђорђевић, доцент, ужа научна област Стручни језик (предмет: Енглески језик), Пољопривредни факултет Универзитета у Београду.
   Датум избора у звање: 27.3.2018.

II - БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кадидаткиња Смиљана Игрутиновић је рођена 25. 3. 1978. године у Београду. Завршила је основну школу „Светозар Марковић” као носилац дипломе „Вук Караџић” и краљевачку „Гимназију”, смер природно-математички, са одличним успехом. Школовање је наставила на Филолошком факултету у Београду, Група за енглески језик и књижевност. Основне академске студије је завршила 2003. и стекла стручни назив професор енглеског језика и књижевности. На истом факултету, године 2010. уписала је дипломске академске студије на студијском програму Енглески језик и књижевност. Дипломски рад на тему *Селекција материјала за енглески језик машинске струке* одбранила је 2012. године са највишом оценом и стекла академски назив мастер професор језика и књижевности. Докторске академске студије уписала је 2013. на Филолошком факултету у Београду.

Као апсолвент радила је у Геолошкој и хидрометеоролошкој школи „Милутин

Миланковић”, затим у основној школи „Милан Ђ. Милићевић” у Београду. Након дипломирања радила је као наставник у основној школи „Јово Курсула” у Краљеву, а јануара 2004. засновала је радни однос у Фабрици вагона Краљево, на радном месту преводиоца за енглески језик. У том периоду превела је више уговора и тендера са енглеског језика на српски и обратно. Такође је обављала целокупну писмену кореспонденцију са иностраним партнерима, а учествовала је и у директној конверзацији између представника страних компанија и Фабрике вагона Краљево (консекутивно и симултано превођење). Од октобра 2005. године ради на Високој техничкој машинској школи струковних студија у Трстенику као наставник енглеског језика.

Поред обавеза које су дефинисане уговорима у институцијама у којима је радила, активно је учествовала у превођењу научностручних радова из области технике. Преводи научних радова су објављивани на међународним научним скуповима и часописима. У превођењу радова из наведене области знатно јој је помогло додатно усавршавање које је стекла у „Удружењу научних и техничких преводилаца” са седиштем у Београду, за шта поседује и одговарајући сертификат.

У својству преводиоца за енглески језик сарађивала је са следећим компанијама, организацијама и институцијама: Регионална привредна комора Краљево, Европска банка за обнову и развој, Општина Краљево, Војвођанска банка Краљево, Кошаркашки клуб „Слога” Краљево.

Поред енглеског говори и француски језик.

Удата је и има двоје деце.

III - БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Igrutinović, S. (2012). Selekcija materijala za engleski jezik mašinske struke, master rad, *Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu*.

2. Igrutinovic, S. (2012). Selection of the materials for engineering English within ESP family, *IMK 14 - Research and Development in Heavy Machinery, 18*(4), 129-132.

3. Igrutinović, S. (2015). Gramatičke i leksičke osobenosti jezika struke, *XXI Skup Trendovi razvoja, TREND 2015, Zbornik radova*, 311-315, Zlatibor.

4. Igrutinović, S. (2016). Spisak akademskih reči u nastavi engleskog jezika na visokoškolskoj ustanovi tehničkog profila, *XXII Skup Trendovi razvoja, TREND 2016, Zbornik radova*, 309-313, Zlatibor.

5. Игрутиновић, С. (2019). Усвајање фонолошког система страног језика, *Годишњак Педагошког факултета у Врању,* књига X, 1/2019, 75-88.

6. Игрутиновић, С. (2020). Идентификација и формулисање појмовних метафора у корпусу састављеном од текстова на енглеском језику технике. *Филолог*, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, 197-215.

IV - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и библиографију кандидаткиње, Комисија сматра да мср **Смиљана Игрутиновић испуњава све услове за израду докторске дисертације.**

V - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Ивана Трбојевић Милошевић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за англистику.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

Комисија сматра да **др Ивана Трбојевић Милошевић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације из области англистике и примењене лингвистике.**

VI - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

Формулација наслова дисертације

Комисија закључује да је радни назив дисертације „Утицај семантичког и тематског груписања речи на усвајање вокабулара енглеског језика код србофоних студената технике" прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

Предмет истраживања

Предмет истраживања су два начина груписања новог вокабулара које ученици страног језика (енглеског) треба да усвоје у учионици.

Семантички груписане речи деле иста семантичка и синтаксичка обележја и груписане су под једну главну реч. Најчешћи примери навођени у литератури су боје, дани у недељи, бројеви, животиње, кухињски прибор, професије, чланови породице итд. То су речи које имају слична значења и припадају истој врсти речи (најчешће су то именице). Теоријске основе за овакав вид груписања и презентовања речи чини теорија о семантичким пољима према којој значењски односи као што су синонимија, антонимија, хипонимија и метонимија одражавају човекову тежњу да схвати, групише, организује и структурира животна искуства која се непрекидно мењају.

Тематски груписане речи деле исти тематски концепт и не морају имати иста синтаксичка облежја, тј. могу припадати различитим врстама речи. Речи презентоване на овај начин су когнитивно повезане. На пример, речи *купац, продавац, роба, новац, купити, продати, платити* су тематски груписане око појма *трговински догађај*. Теоријску подлогу оваквом презентовању новог вокабулара даје теорија семантике оквира. Према овој теорији при усвајању првог, другог или страног језика ученик формира семантичке оквире које проширује новим речима које су тематски повезане са одговарајућим оквиром, а на тај начин проширује и знање вокабулара.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања подобан својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидаткиња је приложила прелиминарну радну библиографију од 73 библиографске јединице релевантне за истраживање које овде наводимо:

1. Aksoy, F. (2014). A controversy in presenting new vocabulary in an EFL class: semantically related sets (SR), semantically unrelated sets (SU), thematically related sets (TR). *Journal of Foreign Language Teaching and Applied Linguistics*, 71-97.
2. Andor, J. (2010). Discussing frame semantics: The state of the art, An interview with Charles J. Fillmore. *Review of Cognitive Linguistics, 8:1*, 157-176.
3. Бедли, А. (2004). Људско памћење: теорија и пракса (превод дела: *Human memory: Theory and practice)*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
4. Berlin, B. & Kay, P. (1969). *Basic color terms.* Berkeley: University of California Press.
5. Chandler, C. C. & Gargano, G. J. (1998). Retrieval processes that produce interference in modified forced-choice recognition tests. *Memory & Cognition, 26,* 220-231.
6. Channell, J. (1981). Applying semantic theory to vocabulary teaching. *ELT Journal, 35*, 115-122.
7. Christopher, J. R., Petruck, M. R. L., Baker, C. F., Ellsworth, M., Ruppenhofer, J. & Fillmore, C. J. (2003). *FrameNet. Theory and practice*. Berkeley: International Computer Science Institute.
8. Coseriu, E. & Geckeler, H. (1981). *Trends in structural semantics*. Tübingen: Narr.
9. Croft, W. & Cruse, A. D. (2004). *Cognitive linguistics.* Cambridge: Cambridge University Press.
10. Cruse, D. A. (1986). *Lexical semantics* (Cambridge textbooks in linguistics). Cambridge etc.: Cambridge University Press.
11. Cruse, A. D. (1995). *Lexical semantics.* Cambridge: Cambridge University Press.
12. Cruse, A. D. (2004a). *Meaning in language. An introduction to semantics and pragmatics.* Oxford: Oxford University Press.
13. Cruse, A. D. (2004b). The lexicon. In M. Aronoff and J. Rees-Miller (Eds.), *The handbook of linguistics* (pp. 238-264), Blackwell Publishing Ltd.
14. Decarrico, J. S. (2001). Vocabulary learning and teaching. In M. Celce-Murcia (Ed.), *Teaching English as a second or foreign language* (pp. 285-299). United States etc.: Heinle & Heinle.
15. Dunbar, S. (1992). Developing vocabulary by integrating language and content. *TESL Canada Journal*, *9 (2)*, 73-79.
16. Erten, H. & Tekin, M. (2008). Effects on vocabulary acquisition of presenting new words in semantic sets versus semantically unrelated sets. *System, 36 (3)*, 407-422.
17. Fillmore, C. J. (1971). Verbs of judging: An exercise in semantic description. In C. J. Fillmore & D. T. Langendoen, (Eds.), *Studies in linguistic semantics* (pp. 273-289). New York: Holt, Rinehart and Winston.
18. Fillmore, C. J. (1975). An alternative to checklist theories of meaning. *Berkeley Linguistic Society, 1*, 123-131.
19. Fillmore, C. J. (1977a). Scenes-and-frames semantics. In A. Zampolli (Ed.), *Linguistic*

structures processing (pp. 55-81). Amsterdam: North-Holland Publishing Company.
20. Fillmore, C. J. (1977b). Topics in lexical semantics. In R. W. Cole (Ed.), *Current issues in linguistic theory* (pp. 76-138). Bloomington: Indiana University Press.
21. Fillmore, C. J. (1982). Frame semantics. In Linguistic society of Korea (Ed.), *Linguistics in the morning calm* (pp. 111-137). Seoul: Hanshin.
22. Fillmore, C. J. (1985). Frames and the semantics of understanding. *Quaderni di Semantica, 6*, 222-254.
23. Fillmore, C. J. & B. T. S. Atkins (1992). Toward a frame-based lexicon: The semantics of RISK and its neighbors. In A. Lehrer & E. F. Kittay (Eds.), *Frames, fields and contrasts: New essays in semantic and lexical organization* (pp. 75-102). Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
24. Fillmore, C. J. & B. T. S. Atkins (1994). Starting where dictionaries stop: The chalenge of corpus lexicography. In B. T. S. Atkins & A. Zampolli (Eds.), *Computational approaches to the lexicon* (pp. 349-393). Oxford: Oxford University Press.
25. Fillmore, C. J. & B. T. S. Atkins (2000). Describing polysemy: The case of 'crawl'. In Y. Ravin and C. Leacock (Eds.), *Polysemy. Theoretical and Computational Approaches* (pp. 91-110). Oxford: Oxford University Press.
26. Fillmore, C. J. & Baker, C. (2009). A frames approach to semantic analysis. In B. Heine and H. Narrog (Eds.), *The Oxford handbook of linguistic analysis* (pp. 313-340). Oxford: Oxford University Press.
27. Finkbeiner, M. & Nicol, J. L. (2003). Semantic category effects in L2 word learning. *Applied Psycholinguistics, 24 (3),* 369-383.
28. Folse, K. (2004). *Vocabulary myths: Applying second language research to classroom teaching*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
29. Gairns, R. & Redman, S. (1986). *Working with words*. Cambridge: Cambridge University Press.
30. Geeraerts, D., Grondelaers, S. & Bakema, P. (1994). *The structure of lexical variation: Meaning, naming, and context*. Berlin: Mouton de Gruyter.
31. Geeraerts, D. (2010). *Theories of lexical semantics*. Oxford: Oxford University Press.
32. Hashemi, M. R. & Gowdasiaei, F. (2005). An attribute-treatment interaction study: Lexical-set versus semantically-unrelated vocabulary instruction. *RELC Journal, 36 (3)*, 341-361.
33. Higa, M. (1963). Interference effects of intralist word relationships in verbal learning. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior, 2,* 170-175.
34. Hoshino, Y. (2010). The categorical facilitation effects on L2 vocabulary learning in a classroom setting. *RELC Journal, 41 (3)*, 301-312.
35. Jackson, H. (1996). *Words and their meaning.* New York: Addison Wesley Longman Inc.
36. Jenkins, J. G. & Dallenbach, K. M. (1924). Obliviscence during sleep and waking. *American Journal of Psychology, 35,* 605-612.
37. Johnson, L. M. (1933). Similarity of meaning as a factor in retroactive inhibition. *Journal of General Psychology, 9,* 377-389.
38. Kristal, D. (1999). *Enciklopedijski rečnik moderne lingvistike* (prevod dela: *A dictionary of linguistics and phonetics*). Beograd: Nolit.
39. Labov, W. (1973). The boundaries of words and their meanings. In C. J. Bailey & R. W. Shuy (Eds.), *New ways of analyzing variation in English* (pp. 340-373). Washington, DC: Georgetown University Press.
40. Langacker, R. W. (1987). *Foundations of cognitive grammar,* Vol. 1. Stanford, CA: Stanford

University Press.
41. Liao, P. (2006). EFL learners' beliefs about and strategy use of translation in English learning. *RELC Journal: A Journal of Language Teaching and Research, 37*(2), 191-215.
42. Loftus, E. F., Miller, D. G. & Burns, H. J. (1978). Semantic integration of verbal information into a visual memory. *Journal of Experimental Psychology: Human Learning and Memory, 4*, 19-31.
43. Lyons, J. (1977). *Semantics*, *Vol. 1*. Cambridge etc.: Cambridge University Press.
44. McCloskey, M., & Zaragoza, M. (1985). Postevent information and memory: Reply to Loftus, Schooler, and Wagenaar. *Journal of Experimental Psychology: General, 114,* 381-387.
45. McGeoch, J. A. & McDonald, W. T. (1931). Meaningful relation and retroactive inhibition. *American Journal of Psychology, 43,* 579-588.
46. Melton, A. W., & Irwin, J. M. (1941). The influence of degree of interpolated learning on retroactive inhibition and the overt transfer of specific responses. *American Journal of Psychology, 53,* 173-203.
47. Murphy, L. M. (2003). *Semantic relations and the lexicon: Antonymy, synonymy and other paradigms.* Cambridge: Cambridge University Press.
48. Nation, P. (2000). Learning vocabulary in lexical sets: dangers and guidelines. *TESOL Journal*, *9 (2)*, 6-10.
49. Nation, I. S. P. (2001). *Learning vocabulary in another language*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
50. Nerlich, B. & Clarke, D. (2000). Semantic fields and frames: Historical explorations of the interface between language, action, and cognition. *Journal of Pragmatics, 32*, 125-150.
51. Neuner, G. (1992). The role of experience in a content- and comprehension-oriented approach to learning a foreign language. In P. J. L. Arnaud & H. Béjoint (Eds.), *Vocabulary and applied linguistics* (pp. 156-166). London: Macmillan.
52. Nida, E. A. (1975). *Componential analysis of meaning*. The Hague: Mouton.
53. Papathanasiou, E. (2009). An investigation of two ways of presenting vocabulary. *ELT Journal, 63 (4)*, 313-321.
54. Pribbenow, S. (2002). Meronymic relationships: From classical mereology to complex part-whole relations. In R. Green, C. A. Bean & S. H. Myaeng (Eds.), *The semantics of relationships: An interdisciplinary perspective* (pp. 35-50). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
55. Раичевић, В. (2009). *Методологија истраживања у методици наставе страних језика: основни принципи и методе истраживања: избор текстова*. Београд: Чигоја штампа.
56. Robinson, E. S. (1920). Studies from the psychological laboratory of the University of Chicago: Some factors determining the degree of retroactive inhibition. *Psychological Monographs, 28*, 1-57.
57. Rosch, E. (1973). On the internal structure of perceptual and semantic categories. In T. E. Moore (Ed.), *Cognitive development and the acquisition of langugae* (pp. 111-144). New York: Academic Press.
58. Ruppenhofer, J., Ellsworth, M., Petruck, M. R. L., Johnson, C. R. & Scheffczyk, J. (2010). *FrameNet II. Extended theory and practice*. Berkeley: International Computer Science Institute.
59. Seal, B. D. (1991). Vocabulary learning and teaching. In M. Celce-Murcia (Ed.), *Teaching English as a second or foreign language*. (pp. 296-311). Boston: Heinle & Heinle.

60. Skaggs, E. B. (1925). Further studies in retroactive inhibition. *Psychological Monographs, 39,* 25-32.
61. Tinkham, T. (1993). The effect of semantic clustering on the learning of second language vocabulary. *System, 21 (3)*, 371-380.
62. Tinkham, T. N. (1994). *The effects of semantic and thematic clustering on the learning of second language vocabulary*. Unpublished doctoral dissertation. (University of Illinois, Urbana).
63. Tinkham, T. (1997). The effects of semantic and thematic clustering on the learning of second language vocabulary. *Second Language Research, 13 (2)*, 138-163.
64. Tulving, E. (1962). Subject organization in free recall of unrelated words. *Psychological Review*, *69*, 344-354.
65. Underwood, B. J. (1957). Interference and forgetting. *Psychological Review, 64,* 49-60.
66. Underwood, B. J. & Ekstrand, B. R. (1966). An analysis of some shortcomings in the interference theory of forgetting. *Psychological Review, 73,* 540-549.
67. Underwood, B. J. & Postman, L. (1960). Extra-experimental sources of interference in forgetting. *Psychological Review, 67,* 73-95.
68. Waring, R. (1997). The negative effects of learning words in semantic sets: A replication. *System, 25 (2)*, 261-274.
69. Webb, S. & Nation, P. (2017). *How vocabulary is learned*. Oxford: Oxford University Press.
70. Whitely, P. L. (1927). The dependence of learning and recall upon prior intellectual activities. *Journal of Experimental Psychology, 10*, 489-508.
71. Wilkins, D. A. (1976). *Notional syllabuses*. London: Oxford University Press.
72. Windschitl, P. D. (1996). Memory for faces: Evidence of retrieval-based impairment. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory & Cognition, 22,* 1101-1122.
73. Winston, M. E., Chaffin R., & Herrmann D. (1987). A taxonomy of the part-whole relations, *Cognitive Science*, 11, 417-444.

Циљеви истраживања и хипотезе:

Рад има за циљ упоређивање ефикасности семантички и тематски груписаних речи на усвајање новог вокабулара енглеског језика код србофоних студената технике. На основу ефикасности, тј. већег броја речи које су учесници у истраживању усвојили, може се рећи који од ова два начина груписања речи олакшава, односно отежава учење новог вокабулара и који начин даје боље резултате у настави енглеског језика на терцијалном нивоу код студената нефилолошког профила.

У радовима и истраживањима која су се бавила утицајем семантички груписаних речи на њихово усвајање постоји дихотомија. Неки аутори су показали да речи које деле заједничка семантичка својства имају негативан утицај на усвајање речи и да ометају или успоравају памћење тих речи, док су други аутори показали супротно.

Предложено истраживање, спроведено у реалним условима и са правим речима енглеског језика у складу са анализом потреба студената који су учествовали у

истраживању, треба да докаже следеће хипотезе:

1. Србофони студенти технике усвајају више семантички повезаних речи у односу на тематски повезане речи.

2. Србофони студенти технике усвајају више семантички повезаних речи у односу на семантички неповезане речи.

3. Србофони студенти сматрају да су семантички повезане речи лакше за учење и памћење од тематски повезаних и семантички неповезаних речи.

4. Србофони студенти технике сматрају да је лакши превод речи са енглеског на српски језик него обратно.

Након доказивања ових хипотеза које комбинују квантитативне и квалитативне методе, кандидаткиња верује да ће добити објективне и валидне резултате који би нарушили мит о негативном утицају који семантички груписане речи имају на учење, памћење и усвајање речи. Тако би се дао допринос истраживању у овој области која су рађена у целом свету последњих 40 година, при чему овакво истраживање није обављено код србофоних ученика енглеског језика као страног ни на једном узрасту и ни на једном нивоу знања енглеског језика. Резултати би могли бити од користи ауторима уџбеника енглеског језика приликом одабира начина на који ће нов вокабулар бити уведен. Осим тога, ови резултати могу помоћи и наставницима енглеског језика који, свесни улоге вокабулара у учењу страног језика али уједно свесни и тешкоћа приликом његовог усвајања, теже да што боље и ефикасније презентују циљни вокабулар групи ученика.

План рада и методе истраживања:

У теоријском делу рада кандидаткиња ће дати приказ теорија које представљају основе за истраживање семантички повезаних, тематски повезаних и семантички неповезаних група речи.

У емпиријском делу рада тестирање чини основни метод управо због својих повољних карактеристика: економичност, објективност, једноставност и краткотрајност спровођења. Тестирање је обављено у два наврата, одмах након презентовања и учења речи (непосредно тестирање) и након две недеље (одложено тестирање). Тестирањем је обухваћено рецептивно и продуктивно знање вокабулара енглеског језика.

За обраду и анализу резултата тестирања коришћен је софтверски пакет Design Expert 9.0.6.2 и анализа варијансе (ANOVA). Добијени подаци ће бити представљени у бројчаном, табеларном и графичком облику.

За испитивање става испитаника о тежини презентованих и тестираних група речи, као помоћни метод истраживања употребљен је упитник. Упитник је израђен за потребе

овог истраживања, а питања су у форми отвореног и затвореног типа. Добијени подаци ће бити представљени бројчано, процентуално и табеларно.

У свим наведеним деловима рада коришћена је компаративна метода. Најпре се упоређују теоријски оквири, затим квантитативни резултати тестирања као и квалитативни резултати анкетирања, а све у циљу утврђивања фактора који олакшавају или отежавају усвајање новог вокабулара енглеског језика у терцијарном образовању.

VII - ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА

На основу наведених података о кандидаткињи, Комисија констатује да је мср Смиљана Игрутиновић подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области англистике, примењене лингвистике и методике наставе енглеског језика.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Ивана Трбојевић Милошевић подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње мср Смиљане Игрутиновић, и предложене теме докторске дисертације, а да се за ментора именује др Ивана Трбојевић Милошевић.

Потписи чланова Комисије:

1. _____
   др Ивана Трбојевић Милошевић, ванредни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду

2. _____
   др Ана Ђорђевић, доцент, Филолошки факултет Универзитета у Београду

3. _____
   др Данијела Ђорђевић, доцент, Пољопривредни факултет Универзитета у Београду